

Izhaja vsak ponedeljek
in četrtek zvečer.
Stane za celo leto 15 L.,
za pol leta 8 L., za četrt
leta 4 L. Za inozemstvo
celo leto 30 L.
Na naročila brez
dopisane naročnine se
ne oziramo.
Odgovorni urednik:
RICHARD OREL.

Številka 98.

V Gorici, v četrtek 13. decembra 1923.

Letnik VI.

GORIŠKA STRAŽA

Nefrankirana bisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovo-
ru in se plačajo vnaprej
list. izdaja konsorcijski
"GORIŠKA STRAŽA"
Tisk. S. Spazzal
v Trstu.
Uprava in Uredništvo:
ulica Mameli 5.
(prej Scuole).

Stara pesem.

Znameniti švicarski dnevnik «Neue Züricher Zeitung» je prinesel članek, v katerem priobčuje razgovor z nemškim poslancem Toggenburgom, ki je bil «v globini duše presunjen radi položaja nemškega ljudstva južno od Brennerja». Načelo Mussolinijevo — je rekel Toggenburg, — je to, da je treba iztrebiti do korenin vse, kar bi moglo biti pogubno za državo. Najprej je začel boj proti komunistom, sedaj so na vrsti drugorodci. Njim ne očitajo protidržavnih DEJANJ, temveč trdijo, da je že njihova narodna obstojnost sama na sebi za državo skrajno neprijetna stvar.

V teh besedah gospoda Toggenburga je označeno jedro našega narodnega položaja. Da živi na mejah Italije neitalijansko ljudstvo, TO je tisti pekoči problem, s katerim se borijo voditelji naše države. Dva tuja naroda ob vratih Italije: je neznosna misel, ki jih preganja brez prestanka.

Priznavamo, za odgovorne politike Italije ni to nikaka malenkost. Pečati se morajo pač z vprašanjem narodnih manjšin in ga temeljito rešiti.

Toda Italija ni prva, ki se peča s tem vprašanjem. Moderno človeštvo ima na tem polju že svoja bogata izkustva.

Metoda, katere se poslužujejo gospodarji v naši državi, je bila tudi že preizkušena in mi vemo natančno, kam nas bo privedla in kako bo končala.

Naši oblastniki so si naredili svojo nalogo zelo enostavno. Oni pravijo: poseben narod na mejah Italije ne sme in ne more obstati, zato preč z njim! Kako? Odstranimo njegov jezik iz držav, iz občine, iz sodnije, iz šole, iz javnih lokalov itd. in ljudstvo se bo zli- lo polagoma v vladajoči narod.

Ljudstvo je dobro.

Ce se razumniki kaj upirajo, jih je treba prijeti trdno in neizprosno. Zakaj ljudstvo je krotko, je pridno, je mirno, le razumniki ga šuntajo. To je stara pesem, ki so jo slišali Poljaki na Pruskem, Slovani in Italijani v Avstriji desetletja. Sedaj je čujemo vsak dan od vseh strani na Primorskem.

Naši oblastniki so v njo zaljubljeni in verujejo, da je nova in da bo učinkovala. Ali ni učinkovala pri komunistih? Kdo bi bil mislil, da bo v 3 letih na tleh vsemogočni komunizem!

To je njih politična logika! Toda vedite, gospodje, eno: komunist prav lahko spremeni svoje prepričanje, to ni nič protinaravnega, toda da bi pri današnjem razvitku narodne zavesti katerikoli narod zavrgel svojo vrojeno narodnost, to je nemogoče.

Zato lahko z mirno zavestjo rečemo, da se taki poskusi ne bodo posrečili.

Vi tega se ne verujete. Saj je Italija na tem polju brez izkustev. Toda prišel bo čas, ko boste to spoznali in boste siljeni, reševati vprašanje narodnih manjšin na drug način in z drugimi sredstvi.

Vendar ta čas ni še prišel. Pot, katero ste nastopili, boste prej prehodili do konca, sli boste po železnih zakonih svoje metode do skrajnosti, in to proti vaši lastni volji.

Mi vemo, kaj nas čaka in smo mirni. Nova faza vaše politike se že kaže na obzorju, o njej bomo govorili prihodnjic.

Širite **Naročajte**
Berite
Goriško Stražo.

Kaj se godi po svetu?

Parlament je nepričakovano končal svoje seje.

V trenutku, ko so se zbirali poslanci v Rimu, da prisostvujejo seji zbornice in so se tudi naši poslanci pripravljali na nastop, je izšel nenadoma kr. odlok, s katerim se zaključuje zasedanje rimskega parlamenta. To ne pomeni, da je zbornica razpuščena, pač pa se seje za negotov čas več ne bodo vršile. S tem so odpravljene ob enem predprave poslancev, da jih ne sme sodnija zasledovati brez dovoljenja zbornice. Odslej naprej primejo lahko oblastva vsakega poslanca in ga aretirajo kakor slehrega drugega državljanja. To je posledica kr. odloka. Vendar je ta učinek malenkosten v primeri s političnimi posledicami, ki jih ima najnovejši korak vlade. Mussolini ni zaprl parlamenta zato, da lahko vlakne v luknjo par poslancev, temveč iz globljih vzrokov.

Zakaj je Mussolini storil ta korak?

Ali zato, ker se je bal, da ne dobi v parlamentu večine? Če pomislimo, da nima njegova stranka v zbornici niti 50 poslancev in nasprotne stranke skoro 500, bi bilo res mogoče, da ostane pri glasovanju v manjšini. Se je torej Mussolini umaknil iz strahu pred večino? Kaj še! V rimskem parlamentu se ni bilo treba bati vladi nič hudega. Ogromna večina poslancev je vladi pokorna in se ne upa glasovati proti fašistom. Celo gospodje, ki pišejo po različnih listih najostrejšje članke proti vladi, se v zadnjem trenutku premislijo in glasujejo v parlamentu za vlado. To smo videli zadnjic in bi gotovo doživeli še stokrat, če bi bilo treba.

Za sedanje zasedanje parlamenta je Mussolini pripravil predlog, naj mu zbornica da še za eno leto pooblastilo, da sme vladati in izdajati zakone brez njenega dovoljenja. Torej se za eno leto naj bi imel polno zakonodajno in izvršilno oblast nad Italijo. S takim pooblastilom v žepu bi Mussolini brez skrbi vladal do leta 1925. Ali so bile parlamentarne skupine takemu pooblastilu nasprotne? Ne! Večina strank se je bila že izjavila, da pooblastilo dovolji. Zakaj je torej Mussolini pooblastilo odklonil?

Nove volitve.

Nekateri listi trdijo, da so fašisti sami pritiskali na vlado, naj ne zahteva več od parlamenta novih pooblastil. Fašisti želijo, naj se razpišejo volitve, ker je stranka danes močna dovolj, da odnese večino. Prepri, ki vladajo danes v fašistovski stranki, imajo svoj vzrok tudi v tem, ker hočejo različni majhni voditelji priti v parlament in se vsakdo trudi, da se v stranki uveljavi in premaga svoje tekmece. Kakor so fašistovski veljaki sami zatrjevali, se poteguje za poslansko čast par tisoč ljudi, dozim jih bo izvoljenih kvejemu 300. Človek se lahko sam predstavlja, kakšna mora biti borba za prvenstvo v njihovih vrstah. Če se razpišejo nove volitve, bo sicer

konkurenca za nekaj časa postala še bolj ostra, izbruhnili bodo morda še hujši notranji prepiri, a volitve bodo vendar položaj razčistile in stranko utrdile. Iz teh vzrokov so baje fašistovski voditelji sklenili zaključiti zasedanje parlamenta, čemur morajo v kratkem slediti volitve.

Kedaj se bodo vršile?

Po našem se bodo razpisale prav kmalu. Kajti pooblastilo Mussoliniju konča z 31. decembra 1923, in velike reforme, ki jih ima vlada v programu, ne more Mussolini izvesti, če nima za leto 1924. novega pooblastila od zbornice. Če je pa Mussolini tako pooblastilo odklonil, ni storil tega zato, ker hoče zagnati svoj program v kot, ampak ga hoče izvesti na drug način z novim parlamentom, kjer bodo fašisti imeli večino. To je brez dvoma načrt Mussolinijev. Drugače bi ne imelo smisla, da pošlje poslance domov v trenutku, ko mu hočejo ponoviti pooblastilo. Zdi se, da bodo začeli volilni shodi v mesecu aprilu ali maju. Za veliko noč bomo imeli najbrž že nove poslance.

Splošna zadovoljnost, da parlament gre.

Nam se zdi zelo pametno, da pošlje vlada zbornico končno domov. Zakaj položaj je bil že neznošen in protinaraven. V državi ukazuje in vlada stranka, ki šteje nekaj deset tisoč poslancev, medtem ko je ogromna večina parlamenta brez moči in vpliva. Nikdar ni bila še rimska zbornica tako ponižana v svojem ugledu pred ljudstvom. Zato je najboljše, da se taka zbornica razpusti in se razpišejo nove volitve. Ta korak bi pozdravile skoro vse stranke. Le novi volilni red se zdi socialistom, ljudski stranki, republikancem, liberalcem itd. krivičen. Ne smemo namreč zabiti, da dobi po novem zakonu najmočnejša stranka dve tretjini vseh poslancev, četudi je v državi v absolutni manjšini. Kaj to pomeni, vidimo ob primeru na angleške volitve. Tam se je večina ljudstva izrekla proti konservativni stranki in tako so prišli konservativci v manjšino in zaščitna carina je padla. Ako bi na Angleškem veljal naš volilni zakon, bi bili dobili konservativci 410 poslancev mesto 261, delavci pa le 110 in liberalci 90. Tako bi bila konservativna stranka iz manjšine postala čez noč ogromna večina in izpeljala zaščitno carino, ki jo je angleško ljudstvo pri teh volitvah obsodilo. Če pa ne mislimo na krivični volilni red, so volitve same na sebi v Italiji zelo potrebne.

Kralj Aleksander v Parizu.

Jugoslovanski kralj Aleksander je odpotoval na Francosko in je dospel v Pariz, kjer je bil slovesno sprejet. Belgrajska vlada pripoveduje, da je potovanje brez političnega pomena, toda temu ni tako. Kralji se ne sprehajajo po glavnih mestih zavezniških držav radi lepega vremena. Kakor vse kaže, tiči za tem potovanjem političen načrt francoske vlade. Angleške volitve so dokazale, da so zmagale na Angleškem stranke,

ki so Franciji nasprotne. V Londonu se prične nova protifrancoska politika. Angleži se bodo krepkeje zanimali za Evropo in skušali u stvariti protifrancosko zvezo evropskih držav. Tega se v Parizu dobro zavedajo in zato pripravljajo hitro protiukrepe.

Francija hoče okrepiti zvezo z Malo antanto.

Gospod Poincaré in njegovi prijatelji imajo načrt ustvariti še tesnejše in trdnjše vezi med Francijo in malimi državami srednje in vzhodne Evrope, ki so francoske zaveznice. Da bi bila Francija kos Angliji, zato mora prikleniti nase Češko-Slovaško, Jugoslavijo, Romunijo, Poljsko in, če mogoče, še Grčijo. Do sedaj je sicer tudi obstajalo prijateljstvo med Francijo in Malo antanto, toda popolnoma se Čehi in Jugoslavnani niso hoteli vdajati Francozom. Pustili so si odprta vrata tudi za prijateljstvo z Angleži. Posebno Čehi so stalno gledali, da se ne zamerijo Angležem. To se jim je zdelo tembolj potrebno, ker Francija ni vselej in povsod podpirala Male antante. Tako smo videli n. pr. pri sporu radi Krfa, da so Malo antanto bolj podpirali Angleži nego Francozi. Pri Zvezi narodov je tistikrat vodila Grčijo in Malo antanto Anglija, medtem ko so Francozi potegnili v mnogih vprašanjih z Italije. Pri krfskem sporu se je razmerje med Francijo in Malo antanto nekoliko ohladilo in zrahljalo. Sedaj, ko se bliža boj z Anglijo, hočejo v Parizu pritegniti te male države zopet tesno nase, in zato je sel kralj Aleksander v Pariz.

Pomoč v denarju.

Da bi privezala Malo antanto na Pariz, je francoska vlada pripravljena dati svojim zaveznicam posojila za oboroževanje njihovih armad. Znano je n. pr., da je francoski parlament dovolil Jugoslaviji 300 milijonov frankov posojila in so se od tega že odplačali nekateri obroki. Kakor poroča časopisje, je Jugoslavija nakupila za ta denar 150.000 pušk in topove in naročila na Češkem zrakoplovno brodogrje. V Parizu so pri sprejemu Aleksandra prisostvovali vojni minister, načelnik glavnega stana in vplivni francoski generali, kar priča, da se je tam gotovo vršila razprava o vojaških zadevah. Kakor čitamo, so se posvetovali tudi o tem, ali naj vstopi v Malo antanto še Grčija, kar se utegne prej ali slej zgoditi.

Dve nasprotni struji v Jugoslaviji.

Glede zunanje politike sta se pojavili v Jugoslaviji dve nasprotni smeri. Radič, del Slovencev, in kaka osamljena skupina Srbov trdi, da se Jugoslavija ne sme vezati na Francoze, da se mora od Francije ločiti in se priključiti Angležem. Francozi delajo namreč v Evropi politiko militarizma, oni tlačijo po krivici Nemčijo in so nasprotniki Rusije. Jugoslavija ne sme take politike podpirati, ona naj se nasloni na Angleže, ki hočejo priti s slovansko Rusijo do miru, ki želijo v Evropi mir in red in hočejo odpraviti oboroževanje narodov. Kdor je z Anglijo, je za mir in red v Evropi, kdor je s

Francijo, je za vojske in kapitalizem. Tako pravi ena struja. Druga zopet ugovarja: Da ne more delati Jugoslavija samostojne zunanje politike, to priznavajo vsi, mi in vi. Jugoslavija ima samo eno izbiro: ali se priklopi angleškemu ali pa francoskemu sistemu. Le če se priključi velikemu zavezniku, ima nekaj vpliva v politiki, kajti če bi bila sama bi z njo vsaka večja država lahko pometala. Zato odločimo se, s kom gremo. Ako gremo z Angleži, imamo ravno take sitnosti kakor s Francijo. Zakaj Angleži si tudi kapitalisti, imperialisti in sebičneži kakor vse velike države. Povrh smo mi za Angleže majhnega pomena. Naša mala dežela jih ne more mnogo zanimati. Zato nas v slučaju nevarnosti ne bodo Bog zna kako podpirali. Pojdimo raje s Francijo, ki nas potrebuje in nam zato tudi več nudi.

Korist države je prvo.

Kar delajo Francozi v Porurju, človek lahko obsoja, toda tega mi ne moremo prepričati, kakor niti Anglija tega ne more. Kako nai majhna država spremeni politiko velesil? Mi se moramo zadovoljiti s tem,

da nam daje velesila pomoč, da nas podpira, štiti in pospešuje naš napredek. To Francija dela, in sicer bolj ko Anglija in zato pojdimo z njo. Nadalje moramo gledati na to, da smo v protitalijanskem sistemu in ta je danes francoski. V našem razmerju do Italije imamo n. pr. v Franciji edino močno oporo in slabo bi se nam godilo, ko bi je ne imeli. Zato držimo trdno s Francijo. Tako trdi druga struja. Danes je Franciji prijazna smer v Jugoslaviji v popolni premoči, Pašič, Ninčič in skoro vsa srbska javnost ter polovica Slovencev se s to strujo strinja. Proti je ogromna večina Hrvatov in del Slovencev.

Kakšna struja bo končno zmagała, ne vemo. Za daljši čas pa je absolutno gotovo, da se bo vrtela zunanja politika Jugoslavije v francoski smeri.

Da se ta smer vedno bolj pogloblja, vidimo najjasnejše iz besed zunanjega ministra Ninčiča, ki je v pondeljek izjavil v finančnem odboru tako le:

«V zunanji politiki smo se približali še bolj Franciji, ker zahtevajo to naše koristi.»

Poštni uslužbenci so na vrsti.

Vlada odpušča poštne uradnike, poduradnike, in pismonoše v velikem številu iz službe. Kogar zadene kruta usoda, dobi čez noč odlok, ki se navadno glasi: «Po nalogu ministra Vam naznanjam, da je Vaše Blagorodje v smislu kr. odloka z dne 25. I. 23. st. 87. bilo predlagano za odpust iz službe, in sicer iz nastopnih razlogov: Vaše delo je bilo zelo pomanjkljivo.»

Vaše Blagorodje mi sme do 30. t. m. doposlati svoja opravičila, toda pod pogojem, da so pisana lastnoročno in v italijanskem jeziku.»

Na podlagi takih odlokov je izgubilo že na desetine družinskih očetov svojo službo.

Vsak komentar je nepotreben.

Tuje cerkve na slovenski zemlji.

Goriški umetnostni zgodovinar dr. Anton Morassi je opisal v laškem časopisju več slovenskih cerkva vzdolž Soške doline, tako n. pr. cerkev sv. Marije Vnebovzete v Kanalu, kapelo sv. Marije in cerkev sv. Martina v Avcah, cerkev v Selu, cerkev na tolminskem pokopališču, cerkev sv. Danijela v Volčah. «Piccolo» pravi, da ni videti v teh starinskih cerkvah «niti sledu slovenskega značaja». Niti našo cerkev ne puste obveljati za slovensko.

Med Rusijo in Romunijo

se obnovi trgovski promet. Polagoma stopa Rusija v zveze z vsemi državami, njena gospodarska obnova hitro napreduje.

Kmetovalcem.

Uprava bivše deželne vlade je razpisala nagrade za tiste kmetovalce, ki bodo pridelali najboljše žito: 1.) nagrada: 300 lir, zlata kolajna in diploma. 2.) tri druge nagrade po 200 lir, srebrna kolajna in diploma. 3.) pet nagrad po 100 lir, bronasta kolajna in diploma. 4.) deset nagrad po 50 lir in diploma. Kmetovalci goriškega, krminskega, tržiškega in gradišanskega in cervinjanskega okraja napišejo vlogo, da hočejo konkurirati, na Kmetijski urad v Gorici, Tržaška cesta 43. Čas vložitve je do 30. dec. 1923. V vlogi naj se naznani ime, priimek, prošilca, občina, površina kmetije, površina zemlje, ki se je posejala z žitom, kakovost žita in gnoja.

V prvi polovici junija 1924. bo komisija pregledala na licu mesta posejane njive. Konkurenti morajo ob priliki obiska hraniti pest zitnih rastlin, ki jih izrijejo malo pred dozorelostjo, in 1 kg. semena. Nagrade se razdelijo v avgustu 1924.

Poziv občinam!

Naša dežela je bila močno prizadeta po zadnji povodnji. Občine naj ugotovijo vsaj približno nastalo škodo ter naj vložijo prošnje za podporo na kr. podprefekturo v Gorici. Na podprefekturo v Gorici in na finančno ravnateljstvo pa naj vložijo tudi prošnje, da se izplačajo prizadetim poškodovanim strankam že sklenjeni vojnoodškodninski konkordati ter da se pohiti nasploh z izplačevanjem vojne odškodnine prizadetim posestnikom, ker gredo drugače gotovi propasti nasproti.

Utonil.

V pondeljek so orožniki izvlekli iz Sočine struge pri Stražicah truplo. Dognali so, da je utopljenec 49 letni Franc Martelanc iz Gorice. Nesrečnež je bil skoro slep in se je gotovo ponesrečil.

Goriška nadškofija se ukine.

To vest je prinesel včerajšnji Piccolo, ni pa še povedal, če jo bo ukinitel on sam ali gospod Pisenti, o katerem se govori, da je ob neki priliki dejal, da bo dal odstraniti nadškofa.

Kmetijska potovalna sola.

V kratkem se ustanovijo za naso deželo stolice za kmetijsko solo. Radovedni smo, če bo vlada vpoštevala naše razmere in nam imenovala za kmetijske učitelje samo Slovence. Naša zahteva temelji na spoznanju, da more kmetijski učitelj le tedaj uspešno širiti umno kmetijstvo, ako predava v jeziku, ki ga govorijo kmetje.

Malta.

Juzno od Italije leži sredi morja otok po imenu Malta, ki je v oblasti Angležev. Na njem bivajo Italijani in Angleži. Angleška vlada je izdala odredbo, da se morajo poučevati italijanski otroci v prvih razredih ljudske šole samo v italijanski, angleški pa samo v angleščini. Od 5. razreda dalje se poučujeta angleški in italijanski jezik obenem in enako pravico.

Zakaj nismo mi Maltezarji?

Koliko stane življenje v Trstu.

V mesecu novembru se je življenje v Trstu podražilo za 1 odstotek v primeri z mesecem oktobrom. V cenah življenskih potrebščin so se izvršile nastopne spremembe: sladkor je padel od 6 lir 20 v. na 5 lir 60 v., zato se je pa dvignil krompir od 50 na 60 v. slanina od 9,20 do 10 lir, jajca od 75 v. na 90 vinarjev, sadje od 1 lire 80 v. na 2 lire 60 v.

Tolminski fasij

je imel svoj sestanek. Glavni tajnik je dejal, da je glavna naloga tolminskega fasija ta, da vlije v tujerodce ljubezen do države, ki da je «dala (dobesedno po Piccolu) drugorodcem večje blagostanje in modre zakone».

«Trst se dviga».

tako pišejo listi. In za dokaz prinašajo številke došlih parnikov. Toda Trst ni živel samo od parnikov. Resnica je, da je bilo pred vojno vpisanih v delavsko bolniško blagajno 48.000 udov, danes jih je 31.000. Torej 17.000 delavcev manj! Ladjedelnice živijo kakor jetične, plavži, jutarna in tovarna linoleja pa so zaprte. Zares se Trst dviga, pa tudi nekaj drugega v njem, to je revščina! Ta raste!

V hotelu «Unionu» se je vršila pojedina

med fašisti in bivšimi goriškimi bojevnikmi, ki so, kakor smo že poročali, prešli k fašistom. Pojedina je bila vesela in prijetna, zraven je sedel tudi podprefekt in se veselil.

DNEVNE VESTI

Kulturni boj v naši deželi.

Novo fašistovsko vodstvo furlanske pokrajine se je po svoji izvolitvi poklonilo videmskemu prefektu Pisentiju, nakar je imelo sejo in sklenilo med drugim nastopno resolucijo proti goriškemu nadškofu in knezu drju Frančišku Sedeju:

«Deželno vodstvo narodne fašistovske stranke odobrava započeto borbo proti avstrijanku nadškofu Borgia-Sedeju, izreka svojo solidarnost z goriškim fašjem in sklene, da bo podpiralo pri narodni vladi začeti boj do končne zmage.»

Borba med Cerkvijo in državo je v polnem teku. Politične stranke hočejo na mesto papeža nastavljeni in odstavljati škofe in kršiti tako svobodo Cerkev.

Našemu ljubljensmu knezu in nadškofu poklanjamo izraze našega najglobljega spoštovanja in ga zagotavljamo: čim hujši so napadi na Vašo sveto osebo, s tem večjo ljubeznijo in gorečnostjo se oklepa naše ljudstvo svojega vladike!

Trije prefekti v Rimu.

Furlanski, tržaški in istrski prefekt so bili pozvani od Mussolinija v Rim.

Najbrž gre za kako važno zadevo, ki se tiče naših krajev.

Božični dopusti za naše vojaške.

Vojni minister je dal vojaškim poveljnikom ukaz, naj dovolijo kolikor mogoče mnogim vojakom dopust za božične praznike.

Naskoki na časopise.

V Milanu izhajajo dnevnik «Corriere della Sera», «Avanti!» in «Giustizia», ki vsi kritizirajo vlado. V pondeljek se je vršil shod fašistov, na katerem so zborovalci burno protestirali, na katerem so zborovalci burno protestirali proti pisavi tega protivladnega časopisja. Po shodu so se gruče fašistov podale pred uredništva treh dnevnikov, a so jih naxli zastražene po orožnikih in faš. brambi. Le pri listu «Giustizia» se jim je posrečilo vdreti v uredniške prostore, kjer so razbili vse, kar jim je prišlo pod roke: mize, stolice, šipe, telefon, luči in pisalne stroje. Urednikov se niso dotaknili. V tiskarno niso mogli vdreti, ker jim je branila vhod fašistovska bramba.

Pač pa so ob pol uri po polnoči vdrli v komunistično tiskarno Zerbini, pognali iz tiskarne stavce in nato razbili več strojev. Obiskali so tudi stanovanje gospodarja tiskarne in zanesli velikanski strah v njegovo družino.

Škoda v tiskarni je 150.000 lir.

V Avstriji je izbruhnila stavka na pošti.

Zato že par dni ne prihajajo pisma in časopisi iz Avstrije.

Republikanska stranka

v Italiji izdaja svoj dnevnik. Ker pa pristaši sedanje vlade za žive in mrtve preganjajo list, ki se bori z denarnimi težavami, so izdali republikanci oglas na narod za podporo. In veste, koliko so zbrali? Do danes 209.000 lir.

„Mladika“.

Družinski list s podobami. Urednika: Fr. BEVK in F. S. FINŽGAR.

Četrty letnik tega našega najlepšega družinskega lista je završen. Ozrmo se nekoliko na njegovo vsebino. Med pesniki vidimo že priznane osebe: Bevk, Debeljak, Elizabeta, Kosovel, Lovrenčič, Meško, Pregelj, Samec, Sardenko. V pripovednih spisih nas je to leto najbolj zanimal roman Tolstega: «Knez Serebrjani», ki so ga vsi od stvilke do številke zeljno pričakovali. V novem letniku izide drugi del tega romana. Veseli smo tudi krajsih povesti, kakor: Finžgarjeve «Pisarne», Bevkovih črtic, Velikonjeve «Gospe Amalije» i. dr. Remčeve «Užitkarje» smo videli tudi na

naših odrih že. — Poljudno-znanstvene članke imamo od dr. Breclja o raznih boleznih, od Podlogarja o roparjih na naši zemlji in krasen spis V. Steske o pregledu naše umetnosti. — Po okrogli zemlji nam je ta letnik kazal politične dogodke vsakega meseca; za razne drobtine je poskrbel zgodovinar profesor V. Šarabon. Zelo zanimiv in poučen je Terseglavov spis: «Carizem in revolucija», ki se bo še nadaljeval. — Gospodar in gospodarinja sta izvedela od strokovnjaka Humeka o raznih delih «v sadovnjaku, na vrtu, v čebelnjaku». Kuharica M. R. nam je ponudila mnogo izvornih jedilnikov. O obleki in lepoti nam je podala Lea Fatur precej lepih reči. — Pisano polje. Tukaj smo videli usodo prekmurskih Slovencev in njih

sedanje kulturno gibanje. O njih je pisal dr. Slavič. Poleg sličic iz Beograda in narodopisnih črtic iz Koroske je še veliko raznega drobiza. — In se zanke-uganke-meh-za smeh. Tukaj je polje našega neumornega delavca Petra Butkoviča, ki je dvignil uganko med slične drugih velikih narodov. — Skozi ves letnik pa polno ilustracij.

Ponavljamo: «Mladika» je naš najboljši družinski list, zato naj ne bo družine, ki bi ga ne poznala.

Kakšna pa bo «Mladika» v novem letu? Uredništvo nam obljublja, da se prikaže že za božič in v novi praznični zunanosti. Gradiva ima mnogo in dobrega. Med novimi sotrudniki bo Jaklič z zgodovinskim romanom «Zadnja na gromadi» in Milčinski s humorističnim

spisom: «Hej, bombe na Beli Varos!» V krog sotrudnikov je vstopil tudi vseučiliški profesor dr. K. Ozvald, umetnika I. Vurnik in Š. Santel. Vsi dotedanji ostanejo zvesti se naprej. Uredniku Finžgarju pa gre največ za sluge, da je vse nase najboljše literarne osebnosti pritegnil k sodelovanju in tako vse storil, da bo «Mladika» tudi v letu 1924. jako zanimiv in poučen mesečnik.

Vsak list pa živi le po milosti naročnikov. Zato kličemo vsem naročnikom: Pogitirajte za list, da bo živel in tudi raste. Ne pustite, da umre tak družinski list, ki veže vse Slovence med seboj!

«Mladiko» izdaja K. T. D. v Gorici in Mohorjeva družba na Prevaljah.

Demonstracije proti Giunti.

V Florenci se je vršil te dni občni zbor fašistov, na katerem sta si stali nasproti dve skupini. Tista, ki je podlegla, je pripisovala svoj poraz navzočemu poslancu Giunti in zato se je zbrala ob njegovem odhodu na postaji in se začela z njim kregati. Iz nezadovoljnih se je končno organiziral spreved, ki je priredil demonstracije proti glavnemu tajniku Giunti.

Giunta je doma v Florenci in zato lahko rečemo tudi o njem: v domačem kraju ne priznavajo prerokov.

Iz prepira na kolodvoru je nastal poziv na dvoboj, o katerem poročamo spodaj.

Giunta klican na dvoboj.

Tržaški poslanec in glavni tajnik fašistovske stranke Francé Giunta je bil te dni v Florenci. Ko se je poslavljajal na kolodvoru, je bajè razžalil nekega drja Lombrosa, nakar ga je ta pozval na dvoboj.

Pretepi na občnem zboru fašistov.

V Genovi se je vršil v nedeljo deželni občni zbor fašistovske stranke, na katerem so bruhnila na dan prav ostra nasprotstva med fašisti. Ena skupina je prišla v mesto oborožena s palicami in celo s samokresi in se spopadla s svojimi nasprotniki. Nastal je metež, v katerem je obležalo več ranjencev, ki so bili prepeljani v bolnišnico.

Besede Martina Slomskega.

«Stvar, ki naj nam bo draga in ljuba kakor naše svetlo oko, je naša beseda materna! Božja volja je bila, da se je mnogotero jezikov na svetu začelo; božja naredba je, da se še neprenehoma mnogovrstni jeziki govorè in še bodo govorili do konca sveta. Tudi naš slovenski jezik je božji dar, nam Slovencem izročen, ne zato, da bi ga zanemarjali, po nemarščini celo izgubili in sebe s svojim narodom ponemčili. Lahki ali pa Mažari postali. Božja volja je, naj bi svoj materni jezik čedili, lepo obogatili!»

škof Martin Slomšek.

Radič na potovanju.

Radič se še vedno nahaja v Londonu in baje namerava iti v Ameriko, kjer bo tudi ondotne politične kroge informiral o razmerah v Jugoslaviji. V nekem svojem pismu piše, da se pripravljaja nova mirovna konferenca, ki bi uredila tudi razmere na Balkanu in sicer v federativnem smislu. Radič ima v inozemstvu zelo velike oči.

Visokošolci se tepejo s fašisti.

Zadnjič smo poročali, da so visokošolski dijaki stavkali v protest proti šolski reformi ministra Gentileja. Mussolini jim je ukazal, da morajo nehati s protesti, pa ni nič pomagalo. Zakaj časniki poročajo, da je prišlo v Neapolju do hudih počestnih demonstracij. Stavkujoči dijaki so se podali v sklenjenih vrstah pred uredništva tistih listov, ki so z njimi simpatizirali, in navdušeno ploskali. Orožništvo jih je hotelo razgnati, toda dijaki se niso dali ugnati in so korakali prepevaje proti uredništvu lista, ki je bil njim sovrvažen ter metali kakor v zasmeh dvajsetice proti oknom. Orožniki so jih končno razgnali.

V pondeljek popoldne se je vršil zopet shod pod milim nebom, na katerega je došlo 1000 dijakov, ki so sklenili boj proti Gentilejevi reformi do skrajnosti. Ob zaključku zborovanja je nenadoma vdrla med nje četa fašistovskih vojniki s samokresi v rokah. Prišlo je do divjega vrveža, v katerega je poseglo vojaštvo.

Več dijakov je lahko ranjenih.

Visokošolsko dijaštvo je pri polici-

ji odločno protestiralo proti fašistovskemu napadu ter odposlalo v Nitti-jev dnevnik «Il Mondo» članek, v katerem naznanja, da bo boj proti Gentilejevemu zakonu nadaljevalo in je bil v ta namen ustanovljen agitacijski odbor v Neapolju.

Visokošolci trdijo, da je radi visokih pristojbin, postal po novem zakonu visokošolski študij predpravičca bogatašev in so sinovi revnih staršev s tem strašno udarjeni. Na strani visokošolcev stoje mnogi častniki, bivši bojovníki in baje tudi mnogi fašisti.

Pravda, ki je trajala 600 let.

Na meji med Dalmacijo in Hercegovino leži vas Zenica. Leta 1300. je bosanski kralj Ostoje daroval občinarjem pašnike in gozdove v bližini. Darovalna listina je ohranjena do današnjih dni. Sosedne vasi so si s časom začele prilaščevati pravice na omenjenih gozdovih in pašnikih, hoteč gnati svojo živino na pašo in sekati drva v šumi. Prebivalci občine Zenice so se seveda tej zahtevi uprli, toda sosede so rabili silo in si prilastili zemljišča. Tako je pričela pravda, ki ni imela konca skozi 600 let. Vršili so se med sosedi ponovni krvavi boji. Ko je prišla dežela pod turško oblast, so turški uradniki dajali pašnike in gozdove, komur je več plačal. Vendar se kmetje iz Zenice niso hoteli vdati. Trdo so se držali svoje pravice in začeli pravdo tudi pod Avstrijo. Avstrija je hotela biti modra in je priznala vsaki stranki kos pravice. Kmetje iz Zenice niso omagali. Naprej in naprej so gnali svojo in obnovili pravdo pod vladno Jugoslavije. Določena je bila posebna komisija, ki je znova stvar preiskala in končno odločila, da imajo prav Zeničani.

Po 600 letih je pravda končana in občinarji iz Zenice so prišli do svojih gozdov in pašnikov. To je zopet dokaz, kako trdno se drži kmet svoje zemlje in kako je s srcem z njo zvezan.

Zadostilno slavje v Lipi.

Zadnjič smo poročali, da so neznan zlikovci vdrli v šolske prostore v Lipi pri Temnici ter sežgali sliki kr. dvojice in državno zastavo. V nedeljo se bo vršila v občini zadostilna slovesnost. Ob 10. uri prične sv. maša, pri kateri se blagoslovi nova zastava in izroči učitelju, nakar se postavi na svoje mesto sliki kralja in kraljice.

Pri slovesnosti bo navzoč podprefekt iz Gorice, faš. bramba iz Sežane, kraški župani, šolska mladina iz Temnice in vodstvo goriškega fašja.

Učitelj je bil aretiran, dasi mu ni dokazana nobena krivda. Vsi moški in vse ženske v vasi so morali delati dva dni za slavnost. Sekali so smreke, zasuti so morali kal v vasi in vsaki hiši je naloženo 20 lir odškodnine.

Župan mora dnevno naznaniti v Komen, kako napreduje delo.

Razkol v Istri.

Pred približno enim letom se je sklenil v Istri sporazum med «Političnim društvom za Hrvate in Slovence v Istri» in istrskim pododborom «Političnega društva «Eдинosti» v Trstu». Obe struji sta ustanovili skupno društvo in si ustvarili skupen list «Istarko Riječ». Kakor beremo, so te dni izstopili iz skupnega istrskega društva podpredsednik Šime Červar, tajnik dr. Brajša in odbornika Alojzij Kraševac ter Fran Malalan. Obenem je odlozil dr. Brajša solastništvo «Istrske Riječi». Odstopivši odborniki pravijo, da se nasprotna struja v bistvenih točkah ni marala držati sporazuma in ni hotela izpolniti dolžnosti, ki jih je bila prevzela. Zato je postal sporazum neveljaven.

Obžalujemo iz srcà, da se je to zgodilo, zakaj časi, v katerih živimo, so težki.

Kriza v vsej državi**Piše poslanec šček**

Letos je postala vinska kriza po vsej državi neznosna; vprašanje pa je, ali je že dosegla svoj vrhunec ali ga še bo. Vzrok naših hudih skrbi se da izraziti z dvema besedama:

nadprodukcija in padec cen.

Celotno zveto, je Italija producirala letos za 30 do 40% več vina ko lani. Ta velika produkcija na eni strani, nemogućnost izvoza na drugi, revščina konsumentov na tretji strani je povzročila strahovito padanje cen.

Obžalovanja vredni

so zlasti tisti vinogradniki, ki so v stiski prodali grozdje, most ali vino za manj nego jih je stalo pridelanje. Drugje sem že navedel zglede. V Južni Italiji so ob trgatvi ponekod imeli kmetje se nad polovico lanjskega pridelka. Letina velikanska, posode pa skoro nič. Hiteli so v mesta. Posode nič. In če je je se kaj bilo, so jo veletržci poskrili in poskrili so se tudi veletržci sami. Par dni pred trgatvijo so se veletržci pokazali po deželi in kmetje so stali med izbero: ali sploh ne trgati ali pa prodati staro vino po cenah, ki so jih ponujali mestni oderuhi. In tako je šlo staro vino po 40, 50, 60, 70 stotink. In davek je plačal — kmet! In vendar ni bilo pomoči. Ali tako, ali slabše.

20 lirski davek je danes kriviten!

Ta davek je postavila vlada v času, ko je znašala cena vina 240 do 300 lir na hl. Vlada je torej zahtevala dvanajsti ali petnajsti del izkupička. Danes pa, ko gre vino po 1,60, 1,20 L in tudi po 80 stotink, dobi vlada ne dvanajsti ali petnajsti del, ampak osmi in celo četrti del. Na ta način se vinogradništvo vničuje.

Mestna užitnina

je tudi povečini pretirana. Trst vzame 80 stotink pri litru, pa najsi je šlo vino iz kmetove kleti po 3 lire ali po 90 stotink! Kje je tu pamet? Naravno, da pri

tem trpijo naša vina, ki so splošno — v primeri z drugimi deželami — sibka. Ta užitnina povzroča pa tudi — fabriciranje vin. Strokovnjaki računajo, da se v laških mestih letno po kana-galilejskem načinu spremeni 8 do 10 milijonov hl vode v pristno vino. Kmet torej, ki je vse leto delal, se trudil, naj plačuje davke, užitnine; mestni veletrgovec pa, ki je v kemičnem oddelku svojih skladišč v eni sami noči pridelal na stotine hl, pa naj bo davka in užitnine — prost!

Odpomoč.

Poleg tega, da naj bi vlada potoma drakonskih odredb in kazni ovirala fabriciranje vin (predlog leži v zbornici), naj bi se letos vinski davek

občutno znižal,

ta predlog leži tudi v parlamentu. Poleti sem predložil finančnemu ministru sklope dornberškega shoda K. D. Z. in sem mu izročil obširno spomenico. Odgovor? «Vlada bo storila vse, kar le more, da ustreže vinogradnikom odrešenih dežel». Pa kaj hočete, da pomeni danes zbornica, ko ima vlada polnomoč? Poslanec Marescalchi zastopa načelo, da naj bi se užitnina sploh odpravila.

Pomagajmo si, kakor pač moremo. Naša «Vinarska zveza» vrsi — rekel bi — pravo apostolsko nalogo. Skuša najti trg za domače vino, vrsi propagando med gostilničarji, naj točijo domača vina, in pa med konsumenti, naj kupujejo le naša vina.

Vinogradniki vse države se gibljejo. Naše zborovanje v Dornbergu je jasno povedalo, kaj hoče naš vinogradnik, in vladi so znani tisti sklepi; Trentinci so minole dni zborovali in njih resolucije so se krile z našimi; tudi po vsej državi se vinogradniki gibljejo. Anti bo vendarle vlada ukrenila kaj, da kmet ne onemre.

MESTNE NOVICE**Tempelj zmage na goriškem gradu.**

Deželno vodstvo fašistovske stranke v Vidmu se je priključilo predlogu fašistov, naj se zgradi na goriškem gradu «Tempelj zmage» v spomin vsem vojakom Italije, ki so padli na Goriškem za domovino. Mussolini se je pridružil tej goriški želji in tako se bo dvignila na našem gradu lepa zgradba, h kateri bodo romali ljudje iz vse države.

Božičnica v Trgovskem domu.

«Splošno slov. zen. društvo v Gorici» priredi dne 22. t. m. ob dveh popoldne običajno božičnico v dvorani «Trgovskega doma». Na sporedu je kratka mladinska igra, petje in deklamacija. Vabljeni so šolski otroci, članice in ljubitelji dece.

Preozv. škof Fogar pojde v Trst.

Kakor poročajo italijanski listi, dobi novoimenovani tržaški škof dr. Fogar v kratkem od rimske vlade takozvani «exequatur», nakar odide na svoje novo mesto.

Smrtna kosa.

Zadnje nedelje je po dolgi, mučni boleznini umrla gđ. Štefka Skert, doma iz Gorice. Do svoje oboletosti je službovala kot učiteljica v Istri. V torek se je vršil njen pogreb, ki je bil prav svečan. Pokoj njeni duši.

Sv. Miklavž v Gorici.

Zadnji teden je obiskal naše mesto sv. Miklavž in je bil za sedanje slabe čase prav radodaren. V sredo dne 5. t. m. je imela «Prosvetna zveza» v dvorani Marijine družbe v Novem Domu svoj Miklavžev večer. Kljub skrajno slabemu

vremenu je bila dvorana natlačeno polna. Večer je bil prav prijeten in je bil sv. Miklavž z njim prav zadovoljen. V četrtek dne 6. t. m. je obiskal sv. Miklavž slov. Alojzijevece ter obdaroval vse gojence. V soboto je imel pa «Dramatični krožek» svoj Miklavžev večer v Trgovskem domu.

Nemščina izpodrinila francosčino.

Na goriških solah, na katerih se je poučevala francosčino, so opustili pouk francoskega jezika in uvedli mesto nje-ga nemščino. Vsekakor značilno!

Pregnana tatica.

V restavratoriju «Central» je v neki noči prejšnjega tedna vdrla prej tam kot dekla zaposlena 19 letna Emilija Kumar. Pripravila si je prav čeden plen: nekaj dragocenosti, večji znesek denarja in sveženj perila. Pred odhodom se je hotela pa še malo pokrepčati. Pogledala je zato, kje so torte in dobra kapljica, ter se začela pridno zalagati. To ji je postalo pa usodno. Nekdo od domačih je pripeljal ok tistem času domov svoje kolo ter z začudenjem opazil v kuhinji luč. Šel je pogledat in našel ponočno ptičko. Poskrbel je seveda, da je bila oddana tja, kamor spada. Emilija priznava svoje dejanje, trdi pa, da ni bila sama, temveč da je bil z njo neki 22 letni zidar, s katerim sta se skrila pred zatvoritvijo restavratorija na dvorišču in šla potem na delo. Dotični fant, katerega v oni noči tudi nihče ni videl, odločno zanika svojo vdeležbo.

GOSPODARSTVO

Novo občinsko gospodarstvo

Davek na fotografske slike in napise. (Tassa sulle fotografie e sulle insegne.)

Davek se mora plačati od vseh fotografskih slik, ki so izložene za razprodajo. Izložene za razprodajo so v smislu zakona vse fotografske slike, ki se nahajajo v izložbenih oknih, v trgovinah, na stojnicah, v fotografskih ateljejih in na drugih prostorih, ki so dostopni za občinstvo.

Davek se plačuje

z znamkami, ki se morajo prilepiti na obratni strani fotografije.

Znamke izgotovi in prodaja občina. Vničujejo se potom občinskega pečata.

Postavna tarifa

je za fotografije od	2 — 60 cm	5 stot.
» » » »	60 — 180 »	10 »
» » » »	180 — 300 »	15 »
» » » »	300 — 600 »	20 »
» » » »	600 — 1000 »	30 »
» » » »	1000 — 1500 »	40 »
» » » »	več ko 1500 »	50 »

V smislu odlokov

ki smo ji že večkrat navedli, smejo občinski sveti skleniti, da se bodo fotografije obdačile s štirikratnim gornjim zneskom. Ta sklep pa mora odobriti deželni upravni odbor in potrditi ga mora finančni minister.

Izložba, razprodaja, shramba

neobdačenih fotografij v trgovinah se kaznuje z denarno kaznijo od 2 do 50 lir. Pri tem se postopa v smislu člena 226 in naslednjih občinskega in deželnega zakona.

Davek na napise.

Ta davek se mora plačati od vseh napisov in naznanil ter vse javne reklame, ki se nanaša na izvrševanje industrije, obrti, trgovine, rokodelstva in na vsako drugo dobičkanosno opravilo. Obdačljiva je vsaka črka, vsako znamenje, grb, tvrdka (firma).

Davek mora plačati

vsakdo, ki postavi napise, oziroma kdor prične reklamo s 1. januarjem. Ako se napisi ali pa reklama odstranijo, potem se plača davek samo do konca polletja.

ko se je to dejstvo prijavilo občinskemu uradu.

Postavna višina davka

znaša v občinah od 25 do 50.000 prebivalcev: od 0.30 do 3.— lir.; v občinah od 12.000 do 25.000 prebiv.: od 0.25 do 2.50 L., v občinah od 5001 do 12.000 preb.: od 0.20 do 2.— L., v občinah pod 5000 preb.: od 0.15 do 1.50 L. in sicer za vsako posamezno črko v napisu, oziroma v reklamni. To tarifo določuje kr. odlok od 14. febr. 1923. št. 352; istotako določuje ta odlok v čl. 4., da se morajo tuji napisi obdačiti in sicer v štirikratnem znesku. Najmanj se pa mora plačati od javnega napisa 100 lir davka.

Okrožnica

finančnega ministrstva na vse prefekte kraljestva določuje, da se ne smatrata slovenski in nemški jezik z ozirom na ta davek za tuja jezika.

Iz tega sledi:

1.) davek na napise naše občine lahko uvedejo, niso pa prisiljene ga uvesti.

2.) v slučaju, da uvedejo občine davek na napise in reklame, potem ne smejo zahtevati od slovenskih napisov štirikratnih zneskov, temveč enkratne kakor od italijanskih.

Glede sestave

davnih seznamov in pritožb velja približno isto, kar smo poročali pri davku od najeminske vrednosti in kar bomo še bolj natančno poročali pri razprodajnem in obrtnem davku.

Davka na napise in fotografije

sta bila uvedena v Italiji potom zakona od 14. junija 1874 št. 1961. Izvršilna naredba k tem davkom je od 22. oktobra 1874 št. 2185. Občine, ki hočejo uvesti ta dva davka, morajo izdati občinske izvršilne ređe, ki jih mora odobriti deželni upravni odbor.

VALUTA.

Dne 12. decembra si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 26.— — 26-20 L.
za 100 avstr. kron — 3-2 — 3-3 stot.
za 1 dolar — 23.— — 23-10 L.
za 1 funt 101-31 — 101-60 L.

DAROVI.

Za Slovensko sirotišče: G. odvetnik dr. Vlad. Orel za božičnico 50 L. — Velečenj. g. šolski voditelj Hubert Močnik v Sebeljah 74.60 L. in dva zaboja žita, fižola, suhih hrušk in jabolk, kar so nabrali šolski otroci. — Vsem milim dobrotnikom srčno hvalo!

Nov zobozdravnik

specialist za bolezni v ustih in na zobeh

M. U. dr. Lojz Kraigher

z nemškim zobozdravniškim izpitom sprejema v Gorici, na Travniku št. 20/I.

POZORI

Naprodaj je hiša v prav dobrem stanju, sredi vasi; dalje dve senožeti, dve njivi, dva gozda, eden smrekov, eden bukov. Ker sem sam in star, prodam po zmerni ceni. Naslov: Peter Mrak, Šentviška gora št. 107 p. Slap ob Idriji.

DOMAČE PODJETJE.

Trgovina potrebščin za ženska ročna dela. Istotam se tudi sprejemajo naročila za izdelovanje perila ter vsakovrstnih ročnih del, kakor opreme za neveste i. t. d. Priporočamo se prečastiti duhovščini za cerkveno vezenje.

«Ricamo» Via Mazzini (Municipio) št. 6, Gorica.

Adria čeviji

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirnu“

Lastne prodajalne:

Gorica, Corso G. Verdi 32
Trst, Via dei Rettori 1.

AVTOMOBIL S 4 PROSTORI

znamke «Fiat-Dunaj» v dobrem stanju z novimi cevmi se zamenja tudi z materijalom za zidanje. Pojasnila pri: Garage Testa, Via Casale 3, Gorica.

POZOR!

na staro slovensko tvrdko

Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer

Omare	od 200 lir naprej
posteljnake	90 „ „
vzmeti (šušte) „	70 „ „
blazine	60 „ „
kompletne spalnice 800 „	„ „

Velika izbira navadnih in finejših sob kakor tudi železnih posteljnjakov.

Priporočamo so

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via G. Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

Tvrdka z jedilnim in kolonjalnim blagom

Anton Kuštrin - Gorica

Via Carducci 25 (prej Gosposka ulica) se priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna.

Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na don.

Kaj je novega na deželi

KOBARID.

Po daljši bolezni je umrl v Trstu, kamor se je šel zdraviti, tukajšnji nadgozdar g. Josip Černigoj, star 52 let. Bil je rodom iz Idrije, toda v našem trgu že dolgo let in splošno priljubljen.

V št. Andrežu

so nabrali za Slovensko sirotišče osem kvintalov krompirja in nekaj turščice. Hvala vsem, ki so za to poskrbeli in se kaj potrudili.

MIREN.

Zadnji praznik in zadnjo nedeljo je vprizorilo naše društvo znano ljudsko igro «Miklovo Zalo.» Predstava je imela popoln uspeh. Glejalci, kateri so oba dneva napolnili iverano do zadnjega kotička, so bili očarani. Toda ker ne mislimo pisati boljše kritike, naj rajši omenimo nekatere dogodke, ki so spremljali to zanimivo prireditev. Na praznik po policijski uri so nekateri fantje zapeli po stari vaški navadi zunaj na vasi par pesmi. Med njimi so bili tudi igralci. Ne mah prihitita od nekod dva orožnika in zahtevata, da morajo fantje radi petja z njima na orožniško postajo. Ker fantje temu prijaznemu vabilu niso hoteli slediti, primeta orožnika enega iz družbe za roko in ga tirata proti vojašnici. Kako se mu je godilo, ne izprašujete! Ker je bilo fantom to znano, predlaga eden, naj gredo vsi v kasarno. Ko o vidi neki človek — v prste nam sili

precej drugačna označba —, ki je prišel z orožnikom, začne glasno trditi, da je pozival član družbe g. Jurij Vuk fante, naj gredo razstreliti orožniško postajo. Posledica te neresnične, ostudne maščevalne trditve je bila, da so napravili orožniki pri Juriju Vuku hišno preiskavo in je bil on drugi dan — v nedeljo aretiran. Ker ima zadevo v rokah pristojno oblastvo, danes o tem ne bomo dalje pisali. Naj samo še kratko zaključimo: prvi aretirani fant je bil drugi dan izpuščen in je lahko igral. Na mesto v nedeljo aretirane ga Jurija Vuka, ki je imel tudi vlogo, je vskočil drug igralec in se je predstava brezhibno izvršila. Ker so pa gotovi ljudje hoteli predstavo preprečiti in so vsled zgoraj označenih aretacij upali, doseči pri oblastvu preklic dovoljenja, je bila v nedeljo naša vas v središču zanimanja. Prišla sta zato v Miren stotnik orožnikov in podkomisar varnostne službe na viceprefekturi ter še drugi oblastniki. Priznati pa moramo odkrito, da so imeli merodajni činitelji dovolj razsodnosti in uvidevnosti, da niso nasledili raznim hujskačem. Hvaležni smo jim zato! Oblastvo se je lahko na lastne oči prepričalo, kako zna naše ljudstvo v največjem miru in redu prirejati kulturne svečanosti.

(Oblastvo v Gorici trdi, da so se dogodki razvijali drugače, toda mi priobčujemo na tem mestu glas očividca, Op. ur.)

Najvišje cene plačam

za kože: lisic, kun, podlasic, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i. t. d., i. t. d.

Sprejemam poštno pošiljatve!

Walter Windspach

GORICA - VIA CARDUCCI št. 10

Ortopedični zavod tvrdke A. PORZIO

s sedežem v CREMONI - ulica Bombeccaria 3

KILA (BRUCH)

se leči brez operacije

Z našo pripravo t. j. z našim (ortoplastikom) se popolnoma in zanesljivo ustavi vsakovrstna in obsežna KILA (Bruch). - Ta način je nov, pripraven in zanesljiv bodisi za odrasle kakor tudi za otroke. - Nepristane in zanesljive uspehe priznavajo in odobravaljo tudi najboljši zdravniki v tej bolezni.

Posebne životne pase za ženske! — Elastične nogavice za otekle žile!

Specialist te znane tvrdke se bo mudil v sledečih dneh v spodaj navedenih krajih:
v Gorici - Via Formica N. 23 v sredo 12. v četrtek 13. decembra 1923.

v Šmartnem pri Kojskem - v hotelu Marincich v petek 14. dec.

v Mirnu - v hotelu Vuk v soboto 15. decembra.

v Prvačini - v Glavnem hotelu v nedeljo 16. decembra.

v Čepovanu - v občinski hiši v torek 18. decembra.

v Kanalu - v hotelu Gorjup v sredo 19. decembra.

v Tolminu - v hotelu Modrijan v četrtek 20. decembra.

v Kobaridu - v hotelu Devetak v petek 21. decembra.

v Bovcu - v hotelu Sterngle v soboto 22. decembra.

in sicer od 9. ure zjutraj do 3. popoldne.